

Navodilo

za izvrševanje službe mestnega policijsko-stražniškega nadzornika ljubljanskega.

1. Stališče in poslovanje mestnega policijsko-stražniškega nadzornika urejeno je z nastopnim „službenim navodilom“.

2. Mestni policijsko-stražniški nadzornik je magistratni uradnik XI. činovnega razreda, a kot tak nerazdružen član ljubljanskega mestnega policijsko-stražniškega zbora in ima stražno-častniško šaržo.

Dokler službuje začasno podvržen je določbam „organizatornega statuta za mestno policijsko-stražo ljubljansko z dne 20. decembra 1898, v kolikor se dotične določbe strinjajo z njegovim uradniškim značajem in z njegovim začasnim imenovanjem, zlasti je podvržen dotičnim določilom glede na takojšnjo odpustitev iz službe in na službeno zapisisego, — § 5, al. 3 in § 7, al. 2, 3, — ter določbam predležečega navodila.

Počenši od njegove stalne namestitve raztezajo se nanj vrhu tega, kakor na vse stalne nameščence, tudi določbe „Službene pragmatike za uradnike in sluge mestne občine ljubljanske“ in morebitni drugi za nje veljavni predpisi, ter določbe „Disciplinarnega statuta za mestno policijsko stražo ljubljansko“ z dne 20. decembra 1898. Le-te, kakor že poprej pri „Organizatornem statutu,“ omenjeno, v kolikor se strinjajo z njegovim uradniškim značajem.

3. Med uradnimi urami, kakor sploh v službi, nastopa mestni policijsko-stražniški nadzornik vedno in izključno v uniformi z orožjem.

4. Njegova uniforma določa se na podlagi „Izvršilnega predpisa o službeni opravi za policijsko stražo v Ljubljani“ z dne 20. decembra 1898 tako-le:

- a) klobuk, kakor je predpisan za stražniškega vodjo, samo da sta vrstica in grb srebrna;
- b) čepica, kakor jo nosijo policijski uradniki;
- c) suknja, kakor pri stražnikih s srebrno poramnico in častniško distinkcijo -- jedno srebrno rozeto na ovratniku;
- d) bluza, kakor suknja ad c);
- e) plašč, kakor pri stražnikih s častniško distinkcijo na baržunastem ovratniku;
- f) črn vojaški ovratnik z belim obrobkom,
- g) hlače, kakor pri policijskih uradnikih;
- h) pelerina, kakor pri policijskih uradnikih s stražniško-častniško distinkcijo na baržunastem ovratniku;
- i) rokavice bele; po noči in ob slabem vremenu sive;
- k) vrstica za žvižgalko srebrna;
- l) sablja, kakor jo nosijo častniki pehotnih polkov;

F 323

E 9009919

- m) kupola, kakor pri častnikih, a srebrna;
- n) portepej srebrn;
- o) dva para škorenj ali močnih črevljev;
- p) revolver in
- r) verižica za vklepanje.

Trpežna doba uniforme je ista, kakor je določena v zgoraj omenjenem predpisu za moštvo.

5. Stražniški nadzornik je podpoveljnik odnosno voditelj policijsko-stražniškega zbora in podrejena mu je neposredno vsa policijska straža.

Izveti so le vsakokratni tržni organi in detektiv Ljubič; prvi so službeno in stanovno podrejeni tržnemu nadzorstvu, zadnji pa sploh ne pripada stražniškemu zboru.

Samo ob sebi je umevno, da so le ti ravno omenjeni organi, kadar jih pokliče načelnik policijskega urada ob posebnih prilikah v poulično, pripravljenostno, sploh v posebno službo, med le-tem svojim službovanjem podrejeni tudi stražniškemu nadzorniku ter se imajo ravnati po njegovih naročilih.

On sam je o tacih prilikah podrejen „policijsko-nadzorovalnemu“ odnosno „policijsko-dnevniškemu“ uradniku; oba pa načelniku policijskega urada ali njegovemu namestniku, ki vodi običajno celo tako policijsko akcijo.

6. Stražniški nadzornik je sicer neposredno podrejen načelniku policijskega urada ter tvori med le tem in med policijskim moštvom nekako vmesno inštanco na ta način, da daje načelnik svoja naročila stražniškemu nadzorniku, ki jih potem podrobno izvaja; in na drugi strani, da se ima vsak stražnik v vseh stanovskih zadevah, prošnjah, pritožbah itd. obrniti potom svojega vodje na njega, ki v malenkostnih zadevah primerno sam ukrepa, v vsakem posameznem slučaju pa potem poroča uradnemu načelniku.

Samo ob sebi je umevno, da daje policijski načelnik svoja naročila tudi lahko neposredno moštvu odnosno da se le-to lahko neposredno nanj obrača; vedno mora pa vedeti o slednjem nadzorniku (z ozirom na vzdrževanje discipline).

7. Delokrog mestnega policijsko-stražniškega nadzornika obsega med drugim zlasti vse zadeve, ki se tičejo policijske straže, bodisi z ozirom na izvrševanje službe, bodisi z ozirom na njene stanovske razmere.

Zadeve, katere so ekonomičnega značaja, ne spadajo v področje stražniškega nadzornika, marveč rešuje jih kakor do sedaj mestni ekonomat. Vendar pa ima policijsko-stražniški nadzornik posredovati v vseh teh zadevah med mestnim ekonomatom odnosno mestnim knjigovodstvom na eni strani in policijskim moštvom na drugi strani.

Tako n. pr. mu je sestaviti vsako leto meseca februarja splošen seznam potrebščin za vso stražo zato, da se ima nekak pregled, kaj je treba nabaviti; nadalje mu je vsacega 20-tega napraviti „plačilno konsignacijo“ za mestno knjigovodstvo in skrbeti ima, da dobijo novo nameščeni stražniki svojo popolno opravo, da se sploh moštvu oprava popolnjuje i. t. d.

8. Mestni policijsko-stražniški nadzornik vodi vso stražniško službo v podrobnem, pri čemer se

mu je ravhati po že obstoječih predpisih za ljubljansko me. o-policijsko stražo ter po vsakdanjih splošnih ali posebnih navodilih odnosno naročilih policijskega načelnika.

On vodi tedaj n. pr. zlasti stanovske popisnice, bolniško, inšpekcijsko in dopustno knjigo, t. j. evidenco stražnikov, kateri so ali bolni ali na dopustu ali klicani k sodišču za priče, tedaj sploh iz kateregakoli vzroka od službe odsotni, ali katere zadene inšpekcijska služba; on vreja vso vsakdanjo službo; vodi seznam prosilcev, za službe pri mestnej policijskej straži in rešuje spise, ki se na to nanašajo; posreduje pri namestitvi in pri zaprilegi novih stražnikov, katere ima tudi naznaniti tržaški zavarovalnici in podpira sploh uradnega načelnika.

To je pa le nekaj posla stražniškega nadzornika in vrsta vseh njegovih opravil s tem nikakor ni izčrpana. Ker vseh sploh ni mogoče našteti odnosno navesti, je stvar uradnega načelnika, odkazovati stražniškemu nadzorniku posle ter izdajati mu v svrhu izvrševanja službenih dolžnosti ali vsak dan ali splošno podrobna navodila in naročila, katerim se ima brezpogojno odzivati. Načelnik mestnega policijskega urada mora pa pri vseh svojih naročilih imeti pred očmi, da je policijski nadzornik predvsem za vnanjo službo in da mu zato ni nalagati del, katera bi ga preveč vezala na pisarno.

9. Stražniški nadzornik vodi vsakokratni javni nastop mestne policijske straže ob katerikoli priložnosti, n. pr. ob pripravljenosti in poulični službi; ob rabukah; demonstracijah; ob večjih nezgodah; procesijah; o požaru; o slavnostih itd.

V svesti si mora biti, da se ga lahko ob vsakem času, po dnevu in ponoči in ne glede na uradne ure pokliče v službo. Odzvati se ima vsakemu takemu klicu nemudoma in brez vsakega ugovora ter brez vsake pravice do kake odškodnine ali nagrade. Stanuje naj v bližini osrednje stražnice.

10. Nadaljnji poglobitni nalog stražniškega nadzornika je redno in intenzivno šolanje stražniškega zbora.

11. Stražniška šola ima skrbeti za to, da se vsak stražnik brez izjeme in brez ozira na njegovo službeno dobo, ki naj bode ali dolga ali kratka, seznanil z vsemi predpisi, ki se tičejo javno-varstvene, javno-nadzorovalne in javno-redovne službe ter primerno izvežba.

Predvsem ima poznati „Službeno navodilo“; potem kazenski zakon, — kazensko-pravni red v glavnih potezah, — cestno-policijski, prevozniški red, vlačugarski zakon, izseljevalni zakon itd.

Nadalje ima nadzornik v šoli delati na to, da pozna vsak stražnik krajevne in osebne razmere svojega in sosednega okrožja; da pozna razvrstitev in področje državnih, deželnih in občinskih oblastnij; da zna telefonirati, veslati, plavati ter rabiti svoje orožje; da zamore pomagati za prvo silo itd.

Pri predavanju v šoli vporablja ima stražniški nadzornik, — dokler nimamo učne knjige v slovenskem jeziku, ki je šele v delu, nemški

knjigi: „Der Polizei- und Verwaltungsdienst“, spisal Dr. von Zol D' Arlon in „Handbuch der Reichsgesetze und Verordnungen für die k. k. Gendarmerie“.

Predavati mu je tudi o novih zakonih in predpisih, v kolikor pride stražniški zbor vpoštev, tako, da je vsak stražnik o tem poučen in ne pride morda napram občinstvu v zadrego.

V šoli razpravljati je končno v vseh morebitnih nedostatkih, kateri so se pojavili pri službovanju, pri sestavljanju in pri obliki pismenih poročil stražnikov; stavljati je razna vprašanja, da se razvidi, v koliko je moštvo gradivo razumelo odnosno si prisvojilo in dajati je o tem ali onem predmetu tudi primerne šolske naloge.

12. „Redna“ šola vršiti se ima vsak teden 4krat, za vsak oddelek po dvakrat, in sicer ima prosti oddelek I šolo vsak ponedeljek in vsak petek, prosti oddelek II pa vsak torek in vsak četrtek od 12.—1. ure popoldne.

V slučaju pripravljenosti ali drugih važnih ovir odpade eventualno šola odnosno se preloži; o tem je pa vsakokrat poprej in posebej poročati policijskemu načelniku, ki odloči.

„Izredno“ šolanje stražniškega zbora po nadzorniku obstoja v podučevanju posameznega moža ob priliki pregledovanja.

Vrhu tega vršiti se ima še „posebno“ šolanje stražniškega zbora povodom posebnih prilik, n. pr. pri kaki posebni policijski akciji, katera obstoja v tem, da izda nadzornik za to akcijo določenemu moštvu potrebne podrobne instrukcije na podlagi službene razporedbe policijskega načelnika.

13. Drugi poglavitni nalog stražniškega nadzornika je podrobno nadzorovanje in pregledovanje službovanja stražnikov.

14. To pregledovanje vrši takole:

Nadzornik poda se ob različnih časih, po dnevu in ponoči, nepričakovano na stražnice, stojišča ali sploh na mesta, kjer ima policijski stražnik kako službeno opravilo, kakor n. pr. v inšpekcijskih lokalih, v gledališču, na voliščih itd. ter nadzoruje intenzivno vse službovanje moštva v podrobnem.

Na stražnicah pregleduje nadzornik službene knjige, če so v redu; tedaj, če so obhodi natančno vpisani ter za 24urno službovanje primerno razdeljeni; če so aretovanci, ovadbe vpisane; če je indeks na tekočem; če so razni sezname, katere je na stražnici voditi, v redu; če so vpisani, razni za dnevno službo važni dogodki, n. pr. da je tega ali onega aretovati, da je na to ali ono paziti ter če je to možu na stražnici znano itd.

Nadalje se ima pri pregledovanju na stražnicah prepričati, če je lokal pospravljen in čeden; če je obleka in službeno orožje stražnikov v redu odnosno v dobrem stanju; če so obvezila za prvo pomoč pripravljena in v kakem stanju, da so porabljiva itd.

Na stojiščih ima stražniški nadzornik paziti na to, če je stražnik praviloma prišel in odšel, če je obhod napravil tako, kakor si ga je poprej v „Obhodno knjigo“ bil vpisal; vprašati mora straž-

nika o podrobnostih, ki so se utegnile med službovanjem v okrožju dotičnika pripetiti, če ni te ali one nepravilnosti, (katero je morda nadzornik opazil), videl, če ni te ali one osebe ustavil itd.

V slučaju, da se zdi nadzorniku, da se je stražnik nepravilno vedel ali kaj napačnega storil odnosno nekaj, kar bi moral storiti, opustil, mora, če je mogoče, dotičnika takoj na licu mesta pozvati, da se opraviči ter ga primerno kratko poučiti odnosno mu za dotični slučaj dati primerno navodilo. Vse to se mora zgoditi na popolnoma neopazovan način, tako da ugled stražnika napram občinstvu ne trpi. V to svrho imata oba stopiti tako v stran, da ju nihče ne more poslušati.

Paziti je nadzorniku, da je stražnik pravilno opravljen, da nosi vedno rokavice, da si ne daje o belem dnevu kapuce čez glavo ako ne lije; da se ne razgovarja z mimoidočimi ljudmi ali s postrežki in izvoščki; da je popolnoma trezen; zlasti naj pozornost obrača na to, če stražnik ni bil morda med obhodom v kakem lokalni in ni kaj pil.

Paziti je nadalje na menjavo službe, enkrat na centrali, enkrat na tej ali oni stražnici, enkrat na tem ali onem stojišču, dalje kako se služba med stražnikom, ki odstopa in med onim, ki nastopa, menjava, če je prvi izročil drugemu vse, na kar bode imel ta med službovanjem obračati svojo posebno pozornost in kar mora vedeti, kar se je tekom 24 ur, ko je bil prost, dogodilo itd.

Nikakor se nadzornik ne sme zadovoljiti s tem, da ga stražnik pri pregledovanju pozdravi s stereotipno frazo: „Naznanjam pokorno, da ni nič novega.“ Vesten in marljiv stražnik bode tekom svojega triurnega službovanja gotovo kaj opazil, o čemur bode vedel nadzorniku poročati.

Če nadzornik stražnika o pravem času na stojišču, na obhodu, v stražnici, v pripravljenosti, na inšpekciji, sploh na odkazanem mu mestu ni dobil, pozvati ga ima na odgovor ter se ima dotičnik primerno opravičiti.

To so nekako glavne točke, na katere je stražniškemu nadzorniku pri pregledovanju paziti. Podrobnosti prepuščene so iznajdljivosti nadzornika, ki bode stavljaj na stražnika na stojišču druga vprašanja, kakor na stražnici; na stražnika, ki ima inšpekcijsko službo, druga, kakor na onega, ki je v pripravljenosti itd.

Pripomniti je, da se pri nadzorovanju na stražnicah, katerim so dodeljeni najmanj trije stražniki, med 10. uro zvečer in 7. uro zjutraj ne kliče „Pozor!“ in tudi ne zbuja spečega, počitka potrebujočega moštva.

15. Tako pregledovanje cele policijske straže napraviti ima stražniški nadzornik vsak dan po jedenkrat in sicer izmenoma ali dopoldne ali popoldne ali zvečer.

Dopustno je, da si nadzornik to svoje delo primeroma razdeli med dopoldanske, popoldanske in večerne ure na ta način, da ne nadzoruje vse straže naenkrat brez presledka, marveč da pregleduje n. pr. dopoldne del, popoldne del in zvečer zopet del ali da pregleduje eni in isti del

straže po večkrat. A na vrsto mora priti vsak dan vsa policijska straža.

Vsak teden po ~~dvakrat~~ *jednokrat* napraviti ima nadzornik vrhu tega in ne glede na pregledovanje po dnevu ali ob večernih urah takozvano „nočno pregledovanje“ cele straže in sicer med 10. uro zvečer in 8. uro zjutraj.

Nadzorovanje vršiti se mora vsakokrat vedno nepričakovano, ob različnih urah, na različnih mestih, tako, da si je moštvo vedno v svesti, da vsak trenotek lahko pride nadzornik in da zatoj svojo službo tem vestnejše opravlja. Treba je tudi, da nadzornik en in isti dan eno in isto stražnico s stojišči vred po večkrat nadzoruje ter se tako prepriča, kako se služba opravlja, če stražnik, katerega je nadzornik že enkrat nadzoroval, nadzornika isti dan morda ne pričakuje več.

16. Ker je stražniški nadzornik nerazdružen član mestne policijske straže, katera ima ob nedeljah odnosno praznikih le pol dneva prosto, in, ker policijska služba ne pozna razločka med delavniki in med prazniki, določa se, da je stražniški nadzornik tudi le vsako drugo nedeljo odnosno praznik službe prost.

To velja pa le za normalne čase in če dopuščajo to službene razmere, o čemer ima odločati policijski načelnik.

Za slučaj nemirov, demonstracij ali kadar iz katerihkoli drugih vzrokov službene razmere tega ne bi utegnile dopuščati, izgubi, kakor policijski uradniki in ves policijsko-stražniški zbor sploh, seveda tudi policijsko-stražniški nadzornik pravico do nedeljskega odnosno prazniškega počitka.

Pri razdelitvi svojih dnevni ali nočnih pregledovanj ozirati se ima stražniški nadzornik tudi na to okolnost, ker bi sicer stražniško moštvo prišlo kmalu na to, katero nedeljo ali kateri praznik je nadzornik prost odnosno v službi.

17. Pregledovanje spada med službene dolžnosti, katere izvirajo iz poklica stražniškega nadzornika kot takega; vršiti se ima tedaj brez ozira na uradne ure popolnoma brezplačno, t. j. brez vsake pravice do kake pristojbine ali nagrade. Tudi ni nobenega razločka med dnevnim ter med nočnim časom, kakor se tudi nikakor ne priznava nadzorniku pod imenom, da je izvršil nočna pregledovanja, drugi dan morebiti pravica izostati ob uradnih urah iz urada.

O pregledovanju vodi stražniški nadzornik posebno knjigo, v katero vpisuje vsak dan čas, predmet, obseg in vseh svojega prejšnji dan izvršenega pregledovanja.

Policijski načelnik je dolžan, vsebino te knjige vsak dan pregledati in mu jo ima nadzornik po raportu — §: 18, 19 — predložiti. V slučaju, da je nadzornik morda to ali ono nadzorovanje iz kateregakoli vzroka opustil, se ima policijskemu načelniku opravičiti.

18. Dnevni red ljubljanskega policijsko-stražniškega nadzornika bode naj tedaj nekako tako-le:

Ob 8. zjutraj odvzame nadzornik od službujočega stražniškega vodje kratko jutranji ustni raport.

Vodja poroča v glavnih obrisih, kaj se je po noči zgodilo, koliko oseb je bilo aretovanih

in zakaj; katere ovadbe in katera poročila je oddelek napravil, kateri stražniki so odsotni, kateri nedostatki v službi so se pojavili itd.

Na to udeleži se nadzornik vsakdanjega raporta — § 19 — pri policijskem načelniku.

Po tem raportu do 12. dop. izvrši nadzorovanje vse straže ali dela njenega; sprejema stranke ki bi utegnile ž njim imeti kaj opraviti; rešuje dodeljene mu akte; pripravlja se na šolo itd.

Od 12.—1. popoldne štirikrat na teden je šola v šolski sobi.

Od 1.—2. t. j. do konca uradnih ur velja to, kar je bilo rečeno za dobo pred 12. uro.

Od 2. popoldne naprej je ali prost, ali nadaljuje poljubno do 10. zvečer pregledovanje in med 10. zvečer ter 8. zjutraj po jedenkrat na teden napraviti ima popolno nočno nadzorovanje.

To velja za normalne čase, ko ni nič drugega v tiru. Izjeme določa policijski načelnik.

19. Raport stražniškega vodja vsako jutro, ko so poročila o zaporu protokolovana, pri uradnem načelniku ostane neizpremenjen. Tega raporta udeležiti se ima tudi vsakokrat nadzornik v svrhu, da dobi od načelnika potrebna in primerna dnevna navodila in naročila ter da tudi sam podaja ustna poročila.

20. Stražniški nadzornik mora si prizadevati, da spozna lastnosti in sposobnosti vsakega svojih podrejenih mu stražnikov in vporabljeni ima le-te popolnoma nepristransko.

Služiti ima moštvu v vsakem oziru za vzgled: kazati ima takt; inteligenco; samostojnost; energijo; zavednost; preudarnost, a znati mora tudi samega sebe brzdati, ker bi se sicer lahko marsikrat prenelil in zašel v zmote.

Vsak nered katerekoli vsebine, kojega bi utegnil zapaziti pri moštvu, ima ali na primeren način takoj sam odpraviti, ter o tem, kar je ukrenil, policijskemu načelniku poročati ali pa in to sicer v vsakem važnejšem slučaju le-temu najprvo poročati v svrhu odločbe.

21. Nadzornik mestne policijske straže odgovoren je za redno in točno izpolnjevanje svojih v tem službenem navodilu posebej naštetih in iz drugih, za magistratne uradnike veljavnih propisov izvirajočih dolžnosti.

Ljubljana, 21. julija 1910.

K M

F 323

9009919

COBISS

Ljubljana, 21. julija 1910.